

ΒΙΟΓΡΑΦΙΑ.

ΛΟΥΔΟΒΙΚΟΣ ΤΙΚ.

—ο—

Περὶ τὰ τέλη τῆς παρελθούσης ἑκατονταετηρίδος ὁ Γαίθης (Gœthe) ἐπροκάλεσεν εἰς τὴν Γερμανικὴν φιλολογίαν τὴν ἀξιολογωτέραν μεταρρύθμισιν, ἣν ὑπέστη μέχρις ἐκείνου. Χάρis δὲ εἰς τὰς προσπάθειάς τοῦ μεγάλου ἐκείνου νοός, βοηθουμένου ὑπὸ πολλῶν ἐξόχων συγγραφέων, ἡ Γερμανικὴ ποίησις ἔλαβεν αἵφνης νέαν ἀναπτέρωσιν, καὶ ἐπανῆλθε μετ' ὀλίγον εἰς τὴν πρώτην αὐτῆς ἡθικὴν ἐπιρροὴν καὶ τὴν ἀρχαίαν δημοτικότητα. Ἡ ἀπὸ τοῦ Γαίθου ἀρχίσασα αὕτη φιλογιχὴ κίνησις ἐξηκολούθησεν, ἀρχηγὸν ἔχουσα τὸν Λουδοβίκον Τικ (Ludwig Tieck).

Καὶ περὶ μὲν τοῦ Γαίθου ἡ Γκέτε ὠμίλησεν ἡ Εὐτέρπη εἰς τὸ 16 φυλλάδιόν της. Βεβαίως δὲ δὲν θέλει εἶσθαι ἀπάρεστον εἰς τοὺς ἀναγνώστας νὰ γνωρίσωσι καὶ τινὰ περὶ τοῦ ἐφαμίλλου τοῦ Γκέτε, Λουδοβίκου Τικ.

Ἐγεννήθη οὗτος εἰς Βερολῖνον τὸ 1773. Ἐγίνε δὲ γνωστός κατὰ πρῶτον τὸ 1791 διὰ τοῦ William Lovell, μυθιστορίας, εἰς ἣν καταφαίνεται ἡ ὁρμὴ περιπαθοῦς ψυχῆς. Αἱ σπουδαὶ αὐτοῦ, τὰς ὁποίας ἐτελείωσεν εἰς τὸ πανεπιστήμιον τῆς Γοτίγχης, ἦσαν ἀποκλειστικῶς ἀφιερωμέναι εἰς τὴν φιλολογίαν τοῦ με-

TOM. Ε'. (Φυλλάδιον 101.)

σαιῶνος, ὅστις ὤφειλε νὰ τὸν ἀπασχολήσῃ καθ' ὅλον τὸν βίον του.

Ἀφ' οὗτου ὁ Γαίθης ἐφέλκυσε τὴν προσοχὴν τοῦ μεσαιῶνος διὰ τοῦ δράματος αὐτοῦ τοῦ ἐπιγραφομένου, *Goetz de Berlichingen*· πρῶτος ὁ Τικ ἐξήγαγεν εἰς φῶς τὰς ἀρχαίας ἐθνικὰς ποιήσεις, τὰς ὁποίας ἐνέδυσσε μὲ νέα χρώματα, διατηρῶν ὅμως προπάντων τὸ πνεῦμα καὶ τὴν φυσιογνωμίαν, τὴν πίστην ἐκείνην καὶ τὴν ἀπλότητα, ἥτις ἀνήκει μόνον εἰς τὴν παιδικὴν τῶν ἀνθρώπων καὶ τῶν λαῶν ἡλικίαν. Τὰ δημῶδη διηγήματά του ἐδημοσιεύθησαν τὸ 1797 ὑπὸ τὸν τίτλον *Peter Lebrechte's Volkemaehrchen*.

Συγχρόνως δὲ ἐγυμνάζετο εἰς τὴν κριτικὴν, προσπαθῶν διὰ τῆς εὐφυίας αὐτοῦ καὶ τῆς ἐπιρροῆς νὰ διαδώσῃ τὴν ἀρχαίαν αὐτὴν ποίησιν, ἥτις κατὰ πρῶτον διεκρίνετο διὰ τοῦ ὀνόματος τῆς *ῥωμαντικῆς ποιήσεως*. Ὁ Ζήλος καὶ ἡ δραστηριότης τοῦ Τικ ἐπέφερον ὠρλιμώτατα ἀποτελέσματα. Διότι διὰ πολυχρονίων καὶ ἐπιμόνων προσπαθειῶν ἐξήχησε νὰ καταδείξῃ τὰς ὠραιότητας, νὰ καταστήσῃ δὲ καὶ δημῶδη ἐν Γερμανίᾳ τὰ ἐξοχα ῥωμαντικὰ πνεύματα τῶν ξένων γλωσσῶν· ὅθεν μετέφρασε καὶ κατέστησεν οὕτως εἰπεῖν γερμανικὴν ποίησιν, τὰ συγγράμματα τοῦ Σαϊκσπέρου, τοῦ Σερβάντη, τοῦ Καλδερόνος καὶ τοῦ Δάντου. Πρὸ πάντων δὲ αἱ ποιήσεις τοῦ Σαϊκσπέρου ἐχρηγήσαν εἰς τὴν Γερμανικὴν ποίησιν στοιχεῖον ὅλως νέον τοῦ ὁποίου μεγίστη ὑπῆρξεν ἀκολουθῶς ἡ ἐπιρροή.

Ὁ Τικ, ἀφ' οὗ πολὺν χρόνον ἐμελέητε τὰ συγγράμματα τοῦ Σαϊκσπέρου, ἐπλούτισε τὴν ποιητικὴν γλῶσσαν τῶν Γερμανῶν διὰ νέων νόμων καὶ ὑποθέσεων, ἀγνώστων καὶ εἰς αὐτὸν τὸν Γκέτε, διότι ὁ Τικ, ἐνῶ ἐδίδασκε τὰς περὶ ποιητικῆς θεωρίας του, συνώδευεν αὐτάς καὶ διὰ τῶν ἰδίων του ποιήσεων.

Δευτέραν δὲ συλλογὴν δημῶδων μύθων ἐξέδωκεν ὑπὸ τὸ ὄνομα *Phantasus*, ἥτις περιέχει διαλόγους κατὰ τοὺς ὁποίους πολλοὶ φίλοι ἐκθέτουσι τὰς ἰδέας περὶ τῆς ἀληθοῦς φύσεως τῆς ποιήσεως. Βραδύτερον ἐπεχείρησε συζητήσεις μᾶλλον ἀμέσους, μεταχειριζόμενος τὴν ποίησιν αὐτὴν ἵνα πολεμῇ τοὺς ἀντιπάλους του. Πάμπολα δράματα, οἷον ὁ *Blaubart* (ὁ Κυανογένειος) *der Gestiefelte Kater* (ὁ υποδηματοφόρος γάτιος) καὶ ὁ πρίγκιψ *Ζερβίνος*, ἔχουσιν ἴσως Ἀριστοφάνειον τόλμην. Ὁ Τικ ἐτίθη διὰ τῶν ἔργων τούτων εἰς τὴν πρώτην τάξιν τῶν ποιητῶν, οἵτινες ὀνομάσθησαν ὑπὸ τῶν Γερμανῶν *humouristes*, ἡρῡσθη δὲ ἐκ τῶν ξένων ποιητῶν νέον ὕψος γλώσσης.

Μετ' ὀλίγον ὕψτερον, ὁ Τικ εὗρων τοὺς δύο ἀδελφούς *Αὐγουστον Γουλιέλμον* καὶ *Φριδερίκον Σλέγγελ*, οἵτινες τῷ ἐπρομήθευσαν τὴν σύμπραξιν τῆς εὐφυίας τῶν καὶ τῶν γνώτων αὐτῶν, ἀπετέλεσε μετ' αὐτῶν τριανδρίαν ποιητῶν, ἥτις ἐδημιούργησε νέαν σχολὴν, ὀνομασθεῖσαν ῥωμαντικὴν σχολὴν, καὶ ἐπροσπάθησε νὰ ἐπιβάλλῃ τοὺς νόμους τῆς εἰς ὅλην τὴν Γερμανίαν· καὶ ἂν δὲν ἡδυνήθη νὰ κατορθώσῃ τοῦτο εἰς τόπον εἰς ὃν ἡ διανοητικὴ κατάστασις ἔχει ἀείποτε δημοκρατικὴν σύστασιν, ἐξήσκησε τοῦλάχιστον εἰς αὐτὴν ἐν διαστήματι δέκα εἰδῶν μεγίστην ἐπιρροήν. Πολλοὶ περι-

στάσεις εβοήθησαν τὰς προσπάθειάς τῶν συγγραφέων τούτων. Βρίσιν δ' ἔχοντες τὴν ἀρχαίαν γερμανικὴν ποίησιν, ἐφαίνοντο ὄντως οἱ ἐθνικώτεροι συγγραφεῖς, καὶ κατήνησαν πολλὰ δημῳδαίς. Ἡ ἐπιβρῶν αὐτῶν πρῶτήγαγε τὰ σωτηριωδέστερα ἀποτελέσματα· διότι ἐνῷ ἐστόλιζον τὰς ἐκείνων πατρίδας διὰ τῶν φιλολογικῶν θησαυρῶν τῆς Ἀγγλίας, τῆς Ἰσπανίας, τῆς Ἰταλίας, καὶ αὐτῶν τῶν Ἰνδιῶν, συνήργησαν ταύτοχρόνως νὰ διεγείρωσι τὸ ἐθνικὸν πνεῦμα καὶ τὴν ἐπιθυμίαν τῆς συνενώσεως τοῦ μεγαλείου τῆς Γερμανίας. Πρέπει δὲ νὰ εἴπωμεν ὅτι ἡ μυθιστορικὴ αὕτη σχολὴ συνήργησεν ἐν ἀγνοίᾳ τῆς εἰς τὸ ἀποτέλεσμα τοῦτο, ἀνὺ προθέσεως. Εἶχε δὲ ὡς ἀρχὴν ὅτι ἡ ποίησις δὲν πρέπει ποσῶς νὰ ἐπιζητῇ ἄλλον σκοπὸν παρ' αὐτὴν ταύτην τὴν ποίησιν· ὅτι ἡ τέχνη, ἡ ὡραίου τοῦ ἔργου, καὶ ἡ προσγινόμενὴ εὐχαρίστησις ἀπορροαίῃσι μόνον περὶ τῆς ἀξίας τοῦ ποιήματος, οἰονδήποτε καὶ ἂν ᾖ καὶ τὸ ὑπὸ τοῦ ποιητοῦ ληφθὲν ἀντικείμενον, καὶ οἱ οὕτως, ἅπαντα τὰ ἀντικείμενα εἰσὶν ἐξ ἑαυτοῦ καλὰ. Τὴν αὐτὴν γνώμην καὶ οἱ ῥωμαντικοὶ τῆς Γαλλίας πρεσβεύουσιν, καὶ ἐκφράζουσιν αὐτὴν διὰ τῶν λέξεων, ἡ τέχνη διὰ τὴν ἐχρῆν (l'art pour l'art.).

Τὰ προϊόντα τῆς ἰεᾶς σχολῆς, φέροντα τὸν τύπον τῆς τραχύτητος τῶν παρελθόντων χρόνων, ἦσαν ἀείποτε κατὰ τὴν ἀστυβασίαν πρὸς τὰ ἥθη καὶ τὰς ἰδέας τῶν νεοτέρων. Ἄλλως τε, οἱ ἄνθρωποι οὗτοι ποιηταὶ ὄντες καὶ κριτικαὶ συγχρόνως, δύο ἰδιότητες ἀείποτε σχεδὸν ἀντίθετοι, δὲν ἦσαν ἀμερόληπτοι, ἐκθέτοντες τὰς ἰδέας των, καὶ ἡ ἐριστικὴ τοῦς ὤζει ἀκαταπαύτως εἰς ἀποπλάνησις, καὶ εἰς ἀδικίας πρὸς ἐκείνους, οἵτινες ἀπειποῦντο ν' ἀναγνωρίσωσι τὰς ἀρχὰς των. Τὸ ὡραῖον σύγγραμμά τῆς Στάελ, ἡ *Germania*, ἐγράφει ὑπὸ τὴν ἄμισον αὐτῶν ἐπιβρῶν, σχεδὸν καθ' ὑπαγόρευσιν αὐτῶν.

Ὁ Τικ ἐπαύσε τὰς ἐργασίας αὐτοῦ, περιπετῶν εἰς δεινὴν ἀσθένειαν, ἥτις, κατὰ τὸ διάστημα δέκα ἐτῶν, τὸν ἠνάγκασε νὰ ζῇ εἰς παντελὴ ἀπραξίαν. Διημέρευεν ἐν τῷ οἴκῳ φίλου του τινός, εἰς τὴν χωρίον τῆς Μάρχης τοῦ Βραδεοῦργου, καὶ οὐκ ἐν τῇ πληθῇ σχεδίων καὶ ἀντικειμένων ποιητικῶν. Μετὰ τινὰ χρόνον μετέβη εἰς Ἰταλίαν ὅπου διέτριψεν ἔτη τινα. Περὶ δὲ τὸ 1817 ἐπέστρεψεν εἰς Γερμανίαν, καὶ ἀποκαταστάθης εἰς Δρέσδην, ἐπανάλαβε τὰς κριτικὰς ἐργασίας του, δημοσιεύων αὐτὰς μάλιστα ἐκτοτε καὶ εἰς ἐφημερίδας.

Ἄλλ' ἡ Γερμανία δὲν ἦτο πλέον ἡ αὐτὴ· οἱ κατὰ τοῦ Ναπολέοντος πόλεμοι τὴν ἔδωκαν ὥθησιν ἐκ διαμέτρου ἀντίθετον τῶν θεωριῶν καὶ τῶν συγγραμμάτων τοῦ Τικ. Τὰ πατριωτικὰ καὶ πολεμικὰ ἄσματα τοῦ Theodore Koerner τοῦ Max von Skenken-dorf, καὶ τοῦ Arndt τοσοῦτον εἶχον ἐξάψει τὸ ἔθνος, ὥστε οὐδὲν πλέον ἐπιζητῶν ποίημα, γλυκείας καὶ τρυφεράς διεγείρον συγκινήσεις. Ὁ ἀρχαῖος ἐνθουσιασμός τῆς ὅλης ἡθικῆς, τῆς ἐναρέτου, τῆς φιλοσοφικῆς καὶ πατριωτικῆς ποιήσεως τοῦ Σχιλλέρου, τὴν ὁποίαν ἀείποτε ἡ μυθιστορικὴ σχολὴ ἐπολέμει, ἀνηγέρθη μετὰ

νέου πόθου· καὶ ὁ Τικ εἶδεν ἀντίθεσιν διαταράσσασαν καὶ αὐτὴν τὴν εἰρήνην τῆς ψυχῆς του.

Ὁ Τικ ἀπεσύρθη μετ' ὀλίγον τῆς ἐφημεριδογραφίας, ἀφοῦ ἐδημοσίευσεν τὴν κριτικὴν ἐπὶ τοῦ Wallenstein τοῦ Σχιλλέρου, ὅστις ἐπηρέασε ζωηρῶς τὰ πνεύματα· ἐκτοτε περιωρίσθη νὰ ἐκδώσῃ τὸ δεύτερον τῶν ποιμάτων του εἰς τρεῖς τόμους, καὶ νὰ ἐκθέτῃ ἀπὸ καιρὸν εἰς καιρὸν τὰς θεωρίας αὐτοῦ εἰς σειρὰν διηγημάτων, τὰ ὅποια κατεχώριζεν εἰς πολλὰ ἡμερολόγια ὀνομαζόμενα *Taschenbuecher*, καὶ ἐν Γερμανίᾳ καὶ τῇ ἄλλῃ Εὐρώπῃ εἰς τὸ τέλος ἐκαστοῦ ἔτους ἐκδιδόμενα. Καὶ ποτὲ μὲν ἀπεθέου τὸν βίον τοῦ Σεκσπέρου, ποτὲ δὲ διηγείτο τὸ δυστυχὲς τέλος τοῦ Καμομένσου, ἄλλοτε δὲ ἐξέθετε θεωρίας περὶ ζωγραφικῆς καὶ αὐτῆς τῆς μουσικῆς. Τὰ διηγήματά του ταῦτα, γεγραμμένα κατὰ τὸν τρόπον τῶν *Novelas exemplares* τοῦ Σεβάντη, ἀνῆκον ὡς εἶδος ποιήσεως διδακτικῆς εἰς ἄκρον γνωστῆς ἐν Γερμανίᾳ. Συλλογὴ δὲ διηγημάτων τοῦ Τικ ἐδημοσιεύθη κατὰ τὸ 1835 ὑπὸ τὴν ἐπιγραφὴν *Novellen Kranz*.

Κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη τῆς παλινρθώσεως, ὁ Τικ συνηγωνίσθη μετὰ δραστηριότητος εἰς τὴν περὶ τοῦ καθολικισμοῦ καὶ προτεσταντισμοῦ πάλιν, ἣν ἡ δολία πολιτικὴ τῶν συνελεύσεων τοῦ Βερολίνου καὶ τῆς Βιέννης κατῴρθωσε νὰ υποκινήσῃ ἐν Γερμανίᾳ, ἵνα τριψῇ τὸν σκοπὸν τῶν ἐλευθεριῶν ὑποσχεζέται, τῶν γενομένων εἰς τὸ ἔθνος εἰς στιγμὰς κινδυνώδεις. Ἐν τῇ περιστάσει ταύτῃ ὁ Τικ ἐδημοσίευσεν (1826), τὸν πρῶτον τόμον τοῦ μυθιστορηματὸς ἐπιγραφομένου ἡ *Επανάστασις εἰς τὰς Σεβάνας*, τοῦ ὁποῦ ἡρώες εἶναι οἱ δυστυχεῖς Καμισάρδοι, ἀποδεκατισθέντες ὑπὸ τῶν ἐκστρατειῶν τοῦ Λουδοβίκου ΙΔ'. Τὸ σύγγραμμά τοῦτο εἶναι τὸ ἀξιολογώτερον τοῦ Τικ ὡς ἐκ τῶν ζωηρῶν εἰκόνων καὶ παραστάσεων αὐτοῦ· ἀλλὰ παρουσιάζει σχέσιν τινα τοῦ τρόπου τοῦ Οὐαλιέρου Σκόττου, καὶ πρὸ πάντων μεροληψίαν ποιητικὴν πρὸς τὴν καθολικὴν θρησκείαν. Οἱ Καμισάρδοι ἐζωγραφίσθησαν ἐν αὐτῷ ὡς ἄφρονες, καὶ ὁ συγγραφεὺς τοῖς ἀπέδωκε φύσιν σχεδὸν ἐπαναστατικὴν. Ἐκπληττεται τις βλέπων τὸν ποιητὴν, ἐξηκοντούτην σχεδὸν, γράφοντα μετὰ ζωηρότητος καὶ τόνου νεανικοῦ.

Ἡ ἐπανάστασις τοῦ Ἰουλίου παρέλυσεν ἐντελῶς τὴν ἐπιβρῶν τοῦ Τικ καὶ τῶν ὁπαδῶν του· εὐκόλως δ' ἐννοεῖ τις ὅτι ὁ πολιτικὸς σάλος, ὅστις ἠκολούθησεν ἐν Γερμανίᾳ τὰ πρῶτα ἔτη ἀπὸ τοῦ 1830 ὑπῆρξεν ὀλίγον εὐνοϊκὸς εἰς τοὺς ποιητάς. Κατὰ τὰς στιγμὰς ταύτας, τὰς πλήρεις ταραχῆς καὶ παθῶν οὐδεὶς ἐσκέπτετο ν' ἀκούσῃ θεωρίας τῆς τέχνης, καὶ νὰ ἐνισχύσῃ τὴν ματαιότητα ἐκείνην τῶν συγγραφέων, οἵτινες ἦσαν συνεθισμένοι νὰ ἐναβρύνωνται ἀκαταπαύτως ὡς νομίζοντες τὰ βλέμματα τοῦ ἔθνους ἐπ' αὐτῶν ἐπιδραμόμενα, καὶ ὡς δοξαζόμενοι δι' ἐκάστην νέαν αὐτῶν στροφὴν, ὡς μέγα καὶ ἐνδοξον στοιχεῖον διὰ τὴν πατρίδα. Οἱ κριτικοὶ καὶ οἱ ἀρχαιοστέρως ἐποχῆς σφραῖ, κατὰ τὰ τρία ταῦτα ἔτη, ἀπεκλείσθησαν ἀπὸ τὰς ἐφημερίδας ὑπὸ τῶν νέων συγγραφέων, οἵτινες ἐθεώρουν τὰς τέχνας καὶ τὰς ἐπιστήμας ὑπὸ ἐποψίν πολιτικὴν

καὶ εὐλευτέριον. Μετὰ τινα χρόνον ὁμως ὅλη αὕτη ἡ νεολαία ἡ ἐξωρίσθη ἡ ἐφυλακίσθη, ἡ ὑπὸ τῆς ἐν Φραγκ-φορτῇ Διαιτήσεως ἡπαγκάσθη νὰ σιγήσῃ ἐντελῶς, ἡ δὲ ἐκθρονισθεῖσα ποιήσεις προσπάθει' ἑκτοτε νὰ λάβῃ ὑπεροχὴν.

Ὁ Τίχ, ὅστις ὑπέφερεν ὡς οὐδεὶς ἄλλος ἐκ τῆς λήθης τῆς ἐπαναστατικῆς ταύτης ἐποχῆς, δὲν ὠπισθοδρόμησεν. Ἀπὸ τοῦ 1835 ἤρχισε δευτέραν ἐκδοσιν τῶν διηγημάτων του, καὶ τῆς ἀρχαίας ἐριστικῆς του, ζωηρότερος καὶ ἰσχυρότερος παρὰ ποτε.

Ἐν δὲ τῶν τελευταίων αὐτοῦ μυθιστορημάτων ἐπιγραφόμενον ὁ Νέος Λεπτοουργὸς διακρίνεται διὰ τὴν ἀλήθειαν καὶ ἀκριβείαν μὲ' ἧς παριστᾷ τὰ ἦθη καὶ τὴν φύσιν τῆς μεσαιᾶς τῶν πολιτῶν τάξεως τῆς Γερμανίας.

Ὁ Τίχ ἀνῆκει εἰς τὴν ἐνδοξον ποιητικὴν ἐποχὴν τοῦ Γέιτου καὶ τοῦ Jean-Paul· θέλει δὲ λογισθῇ μετὰ τῶν μεγάλων ποιητῶν τῆς Γερμανίας, καὶ τὰ συγγράμματά του θὰ διαμείνωσιν ὁμοῦ μὲ τὰ τῶν ἐνδοξοτέρων συγγραφέων τῶν χρόνων μας.

ΤΟ ΣΠΗΛΑΙΟΝ ΤΟΥ ΚΑΣΤΛΕ-ΤΟΥΝ.

(Διήγησις περιηγητοῦ).

Ἦμην ἑκατὸν ἐξήκοντα μίλια μακρὰν τοῦ Λονδίνου, εἶχον ἤδη ὑπερβῇ πολλὰ ὄρη καὶ διέλθει πολλὰς κοιλάδας, ὅτε ἐφθάσα τέλος πρὸς τὸ τέρυμα τῆς περιηγήσεώς μου, διερχόμενος διὰ τοῦ μέρους ἐκείνου τῆς Ἀγγλίας, ὅπερ ὀνομάζεται κομητεία Δενδουσάυρ.

Τὰ ὄρη, τὰ ὁποῖα μοὶ ὑπελείποντο ἤδη νὰ ἀναβῶ ἀπέβαινον ἐπὶ μᾶλλον ἀνωφερῇ καὶ ἀπόκρημνα.

Ὅπισθεν δ' αὐτῶν ἀνεκάλυφα ἄλλα ἐτι ὑψηλότερα, τῶν ὁποίων ἡ ῥάχυς ἐφαίνετο κεκαλυμμένη ὑπὸ ἔρεικων καὶ χλόης· καὶ ἀπὸ μακρᾶς ἀποστάσεως εἶχον ἤδη διακρίνει ποίμνια, νεμόμενα εἰς τὰ πρανῇ τοῦ ὄρους.

Φθάσας εἰς τὴν κορυφὴν τινος τῶν ὁρέων τούτων εἶδον ἀπροσδοκῆτως ἐκτεινομένην παρὰ τοῦς πρόποδας αὐτοῦ χαρίεσαν πεδιάδα, διαῤῥεσμένην ὑπὸ ῥυακίων καὶ περικυκλωμένην ὑπὸ ὑψηλῶν λόφων. Εἰς τὰ ἐνδότεα τῆς πεδιάδος ταύτης κεῖται τὸ Κάστλε-Τόουν, πόλινιον τοῦ ὁποίου αἱ κατοικίαι, ἐκ πρώτης ἀφετηρίας φαίνονται ὡς τινες τῆς δυστυχίας προάγγελοι.

Ἀκολουθῆσας δρόμον τινα στενὸν καὶ θλιμμένον, διερχόμενον ἐλικοειδῶς διὰ τῶν πρανῶν τοῦ ὄρους, προέβην εἰς τὰ πρόσω τῆς πεδιάδος ἄχρις ὁδοῦ τινος τοῦ Κάστλε-Τόουν, εἰσῆλθον πρὸς ὧραν εἰς τι ξενοδοχεῖον διὰ ν' ἀναπαυθῶ, καὶ ἠκολούθησα τὸν δρόμον τὸν πρὸς τὸ σπήλαιον ἄγοντα, ὁδηγούμενος εἰς αὐτὸ ὑπὸ τινος ῥυακίου, τὸ ὁποῖον, διαῤῥέον τὴν πόλιν, παρέρχεται ἐνώπιον τοῦ σπηλαίου.

Διέκοπτα ἐκ διαλειμμάτων τὰ βήματά μου, διὰ νὰ παραδίδωμαι εἰς τὰ αἰσθήματα, ἅτινα διηγείρεν ἐν ἑμοὶ τὸ ἰδιάζον τοῦ θεάματος ὑπὸ τοῦ ὁποίου προσεβαλλό-

μην. Μεταξὺ δύο δασῶν κεκαλυμμένων ὑπὸ τῆς ὠραιότερας χλόης, ἔδλεπον βράχον πελώριον, ἄχρι τῶν νεφελῶν ἀνερχόμενον, ὅστις ἔφερεν ἐπὶ τῆς κορυφῆς αὐτοῦ τοὺς κατερειπωμένους πύργους ἀρχαίου φρουρίου.

Παρὰ τοὺς πρόποδας τοῦ βράχου τούτου ἐφαίνετο ἡ εἰσόδος εὐρυχόρου σπηλαίου, διὰ τῆς ὁποίας διέκρινα καταχθόνιον βάραθρον, ῥίψας εἰς αὐτὸ τὸ βλέμμα ἀπὸ τινος μέρους φωτιζομένου ὑπὸ τοῦ λαμπροῦ τῆς μεσημβρίας ἡλίου.

Πάραυτα περετῆρησα εἰς τὴν εἰσόδον ταύτην ἀνθρώπων, ὅστις μὲ ἠρώτησεν ἂν ἤθελον νὰ καταβῶ εἰς τὸ σπήλαιον. Ἐδέχθην τὴν πρότασιν του καὶ τὸν ἠκολούθητα. Τὸ ἔσωθεν τῆς εἰσόδου ἦτο προσκλινέστερον τοῦ ἔξωθεν ἐδάφους, καὶ τὸ φῶς τὸ διὰ τῆς εἰσόδου εἰσερχόμενον ὀλίγον κατ' ὀλίγον ἀπεσκιούτο, μεταβαλλόμενον εἰς λάμψιν σκιερὰν, ὁμοίαν πρὸς τὴν λάμψιν τοῦ λυκόφωτος μετοπωρινῆς ἐσπέρας.

Ἀφ' οὗ προσεχωρήσαμεν βήματά τινα, κατεπλάγην βλέπων πρὸς τὰ δεξιὰ ὑπὸ τὸν ὑπερμεγέθη τοῦ βράχου θόλον χωρίον ὑπόγειον. Ἡ ἡμέρα ἐκεῖνη ἦτο ἐορτάσιμος. Οἱ κάτοικοι τοῦ χωρίου ἐπανεπαύοντο τότε ἀπὸ τῶν κατὰ τὴν παραμονὴν τῆς ἐορτῆς ἐπιπόνων αὐτῶν ἐργασιῶν, καθήμενοι μετὰ τῶν τέκνων αὐτῶν πρὸ τῆς εἰσόδου τῆς σπηλαίου. Τῇ δε κακεῖσε τῶν ἐνδοθεν μερῶν τοῦ σπηλαίου παρετῆρησα τροχοὺς μεγάλους, ἐξ ὧν ἐσυμπέρανα ὅτι ὁ ὑποχθόνιος ἐκεῖνος λαὸς πορίζεται διὰ τῆς σχολιοποιίας τὴν ἀθλίαν αὐτοῦ διατροφήν.

Καθ' ὅσον ἐχωροῦμεν ἐπὶ τὰ πρόσω, ἡ εἰσόδος, δι' ἧς εἰσῆρχετο ἐξησθηνηκὸς τὸ φῶς τῆς ἡμέρας ἐφαίνετο ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον σμικρυνομένη, καὶ μετ' ὀλίγον ἐσμικρύνθη τοσοῦτον ὥστε ἐφαίνετο ὡς προμήκης τις σχισμὰς, καὶ εἰ ἀκτίνες, αἱ δι' αὐτῆς εἰσερχόμεναι, ἔδραπον μὲ χρώματα σκοτεινὰ τὸν καπνὸν, τὸν ὁποῖον μακρόθεν ἔδλεπον ὑφούμενον ἀπὸ τῶν καλυβῶν τοῦ χωρίου.

Τὸ σκότος κατελέμβανε ταχέως ἕκαστον βῆμά μας καὶ συνεπυκνώθη ἐπὶ πολὺ καὶ ὁ περὶ ἡμᾶς θόλος ἐταπεινώθη τοσοῦτον, ὥστε ἡνῶθη σχεδὸν μετὰ τοῦ ἐδάφους.

Ὁ ὁδηγός μου, ὅστις προηγεῖτο, ἠνέφξε μικρὰν τινα θύραν. Πάραυτα ἐκ τῶν ἐνδον τινος καλυβίου προέκυψε γραίδιον κρατοῦν ἀνὰ χεῖρας δᾶδας, τὰς ὁποίας μᾶς προσέφερεν. Ἐκαστος ἡμῶν ἐλάβομεν ἀνὰ μίαν αὐτῶν καὶ ἐξηκολούθησαμεν τὴν πορείαν μας, ἀναγκαζόμενοι ὁμως νὰ βαδίζωμεν κεκυφότες ἐφ' ἱκανὸν τοῦ δρόμου διάστημα. Ἀλλ' ὁποία ὑπῆρξεν ἡ ἐκπληξίς μου, ὅτε εἰς τὸ ἄκρον τῆς συνεσταλμένης ἐκεῖνης διόδου, εἶδον αἶφνης τὸ σπήλαιον εὐρυνόμενον, καὶ τὸν θόλον ἀνερχόμενον εἰς ὕψος, ὅπου τὸ φῶς τῶν δάδων μας δὲν ἠδύνατο νὰ φθάσῃ. Διῆλθον ἐν σιγῇ τὴν εὐρύχωρον ἐκείνην ἑκτασιν ὡς περιηγητῆς, ὑπὸ ζοφερώτατον καὶ ὑποχονιώτατον οὐρανὸν ἀποπλανημένος, καὶ ἐσθάζομεν εἰς τὴν ὄχθιν μικρᾶς λίμνης, τῆς ὁποίας τὰ τιγαλὰ κύματα φωτιζόμενα ὑπὸ τοῦ ὠχροῦ φωτός τῶν λαμπάδων μας, ἀπετέλουν ἀντανάκλασιν καὶ αὐτοῦ τοῦ ἄδου ζοφερωτέραν καὶ φρικωδεστέραν. Ὁ ὁδηγός μου μοὶ εἶπε νὰ ἔμβω εἰς μικρὸν ἀνάτιον, τὸ ὁποῖον ἦτο προσδεδεμένον εἰς τὴν ὄχθιν τῆς λίμνης, καὶ ἄχρις ὁσφύος αὐτοῦ εἰς τὸ ὕδωρ βυθισθεὶς ἤρχισε νὰ σφῆ κατέπιν αὐτοῦ μικρὰν λέμβον.

Πανταχοῦ τῶν περὶ ἡμᾶς ἐπεκράτει νεκρώσιμος γαλήνη. Καθόσον προσχώρουν, ἔδλεπον ἐνώπιόν μου